

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी (पहिलो संशोधन)

निर्देशन, २०८१

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी निर्देशन, २०८१ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७प. को उपदफा (२) तथा बीमा ऐन, २०७९ को दफा ५ को खण्ड (घ) र दफा १६६ बमोजिमको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल बीमा प्राधिकरणले देहायको निर्देशन जारी गरेकोछ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस निर्देशनको नाम "सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) निर्देशन, २०८१" रहेको छ।

(२) यो निर्देशन नेपाल बीमा प्राधिकरणले स्वीकृत गरेको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी निर्देशन, २०८१ मा संशोधन: सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी निर्देशन, २०८१ (यस पछि मूल निर्देशन) भनिएको को दफा २ को खण्ड (घ) को सट्टा देहायको खण्ड (घ) थपिएको छ:-

"(घ) "बीमित" भन्नाले बीमा ऐन २०७९ को दफा २ को खण्ड (र) मा परिभाषित व्यक्ति सम्झनु पर्छ तथा सो शब्दले कानूनी व्यक्ति वा प्रबन्ध समेतलाई जनाउँछ ।"

३. मूल निर्देशनमा दफा ४क. थप: मूल निर्देशनमा देहायको दफा ४क. थपिएको छ:-

"४क. ग्राहक पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्ने तरिका: (१) बीमकले ग्राहकको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्दा ऐनको दफा ७क. र नियमावलीको नियम ४ र ५ बमोजिम गर्नु पर्नेछ।

(२) बीमकले ग्राहकको पहिचान गर्दा कुनै ग्राहक कानूनी व्यक्तिको तहगत संरचना वा स्वामित्वमा रहेको देखिएमा त्यस्तो संरचनाको प्रत्येक तहको र कानूनी व्यक्ति उपर नियन्त्रण गर्ने व्यक्ति फरक देखिएमा त्यस्तो व्यक्तिको नियमावलीको नियम ६ को उपनियम (२) को खण्ड (क) बमोजिम पहिचान गर्नु पर्नेछ।

(३) बीमकले कुनै व्यक्तिको कारोबारमा एकाघरका परिवार बाहेक अन्य कुनै व्यक्ति वास्तविक धनीको रूपमा रहेको शंका लागेमा सोको समेत पहिचान गर्नु पर्नेछ।

(४) बीमित र अभिकर्ता बाहेक अन्य कुनै व्यक्तिले बीमितको नाममा एक लाख रुपैयाँभन्दा बढी बीमाशुल्क वा अन्य नगद रकम जम्मा गर्न आएमा त्यसरी रकम जम्मा गर्न आउने व्यक्तिको नाम, थर, सम्पर्क नम्बर वा ठेगाना र ग्राहकसँगको सम्बन्ध खुलाउने विवरण लिनु पर्नेछ।

(५) ग्राहक पहिचानको सिलसिलामा नियमावलीको नियम ४ को उपनियम (४) बमोजिम ल्याप्चे सहिछाप लिंदा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछः-

(क) प्रकृतिक व्यक्तिको हकमा बीमित व्यक्ति र प्रस्तावक फरक भएमा प्रस्तावकको समेत,

तर नाबालिगको हकमा प्रस्तावकको मात्र लिन बाधा पर्ने छैन।

(ख) कानूनी व्यक्ति हकमा आधिकारिक प्रतिनिधि।

(द) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तह अन्तर्गतका कार्यलय वा निकाय, विशेष ऐन अन्तर्गत संस्थापित निकाय, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको स्वामित्वमा रहेका सङ्गठित संस्था, बीमक, नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त बैंक वा वित्तीय संस्था, नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट इजाजतपत्र प्राप्त संस्था तथा कम्पनी, संयुक्त राष्ट्र संघ वा सो अन्तर्गतका कार्यलय तथा विशिष्टकृत निकाय एवं अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरु र विदेशी राजदुतावास वा नियोग तथा प्राधिकरणले समय समयमा तोकेको संस्थाले आफ्ना कर्मचारीको सामूहिक बीमा गराउँदा बीमकले त्यस्ता बीमितहरुको व्यक्तिगत विवरण समेत लिनु पर्नेछ।

(७) बीमकले ग्राहक पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्दा लिनु पर्ने कागजात तथा विवरणको ढाँचा अनुसूची-१ बमोजिम हुनु पर्नेछ र ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशन बमोजिम ग्राहक पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्दा थप कागजात तथा विवरण लिन आवश्यक देखिएमा सो समेत लिनु पर्नेछ।

(८) बीमकले ग्राहक पहिचान लगायत अन्य काम-कारोबार गर्दा ऐनको परिच्छेद ६ख तथा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण (सूचीकृत व्यक्ति, समूह वा संगठनको सम्पत्ति वा कोष रोकका) नियमावली, २०७० मा उल्लेखित व्यवस्थाको प्रभावकारी पालना भएको कुराको सुनिश्चित गर्नु पर्नेछ।

४. मूल निर्देशनको दफा ७ मा संशोधनः मूल निर्देशनको दफा ७ को खण्ड (ड) को उपखण्ड (३) पछि देहायको उपखण्ड (४) थपिएको छः-

“(४) आतङ्कवादी क्रियाकलापमा तथा आमविनासकारी हातहतियार निर्माण तथा विस्तारमा वित्तिय लगानी हुन सक्ने आधार, आयाम, जोखिमयुक्त प्रविधि समेतलाई ध्यानमा राखी जोखिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने ।”

५. मूल निर्देशनको दफा २० मा संशोधनः मूल निर्देशनको दफा २० को,-

(१) उपदफा (१) शुरूमा “(१)” थपिएको छ।

(२) उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (२) थपिएको छः-

“(२) बीमकले यो निर्देशन बमोजिम सम्पादन गरेका कार्यहरुको ऐनको दफा ४४ज. बमोजिम प्रतिवेदन तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितले दुई महिना भित्र सो दफाको खण्डहरुमा उल्लेखित विषयहरुको विवरणहरु प्राधिकरणमा पेश गर्नु पर्नेछ।”

६. मूल निर्देशनको दफा २१ मा संशोधन: मूल निर्देशनको दफा २१ को,-

(१) उपदफा (१) शुरूमा "(१)" थपिएको छ।

(२) उपदफा (१) पछि देहायको उपदफा (२) थपिएको छ:-

"(२) बीमकले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंङ्कवादी कार्यमा वित्तिय लगानी नियन्त्रण सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिम भए गरेको काम कारबाहीको आन्तरिक लेखापरिक्षण लगायतका संपरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।"

७. मूल निर्देशनको दफा २७ मा संशोधन: मूल निर्देशनको दफा २७ को,-

(१) उपदफा (३) को सट्टा देहायको उपदफा (३) राखिएको छ:-

"(३) उपदफा (२) बमोजिम सोधिएको स्पष्टीकरणको जवाफ नदिएमा वा त्यस्तो जवाफ चित्तबुझ्दो नभएमा वा ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनको पालना नगरेमा, गाम्भिर्यता र सोबाट पर्न सक्ने प्रणालीगत प्रभावको आधारमा ऐनको दफा ७फ. बमोजिम प्राधिकरणले देहाय बमोजिम सजाय गर्नेछ:-

क्र.स	पालना नभएको व्यवस्था	सजाय
१.	ऐनको दफा ६ विपरीत बेनामी वा काल्पनिक नाममा कारोबार गरेको पाइएमा	(क) पहिलो पटक दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (ख) दोस्रो पटक पचास लाख रुपैयाँदेखि तीन करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (ग) तेस्रो पटक तीन करोड रुपैयाँ देखि पाँच करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गरी अनुमति खारेजसम्मको कारबाही गर्ने।
२.	ऐनको दफा ७क. बमोजिम ग्राहक पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन नभएमा	(क) पहिलो पटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दोस्रो पटक दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (ग) तेस्रो पटक देखि पचास लाख रुपैयाँदेखि तीन करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (घ) चौथो पटक तीन करोड रुपैयाँदेखि पाँच करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गरी कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने।
३.	ऐनको दफा ७ख. बमोजिम उच्चपदस्थ व्यक्तिको पहिचान हुने प्रणालीको व्यवस्था नभएमा	(क) पहिलो पटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दोस्रो पटक कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने, (ग) तेस्रो पटक दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (घ) चौथो पटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने।

४.	ऐनको दफा ७ग. बमोजिम वास्तविक धनीको पहिचान गर्ने तथा पहिचान अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था नभएमा	(क) पहिलो पटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दोस्रो पटक कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने, (ग) तेस्रो पटक तीस लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने। (घ) चौथो पटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने।
५.	ऐनको दफा ७घ. बमोजिम जोखिम व्यवस्थापन भएको नपाइएमा	(क) पहिलो पटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दोस्रो पटक कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने, (ग) तेस्रो पटक पचास लाख रुपैयाँ देखि एक करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (घ) चौथो पटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने।
६	ऐनको दफा ७त. बमोजिम नीति तथा कार्यविधि नबनाएमा	(क) पहिलोपटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दोस्रो पटक कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने, (ग) तेस्रो पटक एक करोड रुपैयाँदेखि तीन करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (घ) चौथो पटक तीन करोड देखि पाँच करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गरी अनुमति खारेजसम्मको कारबाही गर्ने,
७	ऐनको परिच्छेद ६ख. को व्यवस्था पालना भएको नपाइएमा	(क) पहिलो पटक दश लाखसम्म रुपैयाँ जरिवाना गर्ने, (ख) दोस्रो पटक दश लाख देखि तीन करोड रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्ने, (ग) तेस्रो पटक तीन करोड रुपैयाँ देखि पाँच करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना र बीमा ऐन, २०७९ बमोजिमको कारबाही वा सजाय, (घ) पटक पटक प्रणालीगत समस्या भएमा कारोबार वा व्यवसायमा आंशिक वा पूर्ण रोक लगाउने वा संस्थाको दर्ता खारेज गर्ने सम्मको कारबाही गर्ने। (ङ) बीमा ऐन, २०७९ बमोजिम हुने कारबाही समेत हुने।
८	ऐनको दफा ७झ. बमोजिम निरन्तर	(क) पहिलो पटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दोस्रो पटक कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने,

४

	अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था नभएमा	(ग) तेस्रो पटक दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (घ) चौथो पटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने।
९	ऐनको दफा ७त. को उपदफा (३) बमोजिम कार्यान्वयन अधिकारी नियुक्त नगरेको वा बीमकले निर्देशनको दफा २४ को उपदफा (२) बमोजिम कर्तव्य पूरा नगरेको पाइएमा	(क) पहिलो पटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दोस्रो पटक कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने, (ग) तेस्रो पटक दश लाख रुपैयाँदेखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (घ) चौथो पटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मको कारबाही गर्ने।
१०	ऐनको दफा ७घ. बमोजिम शंकास्पद कारोबारको पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	(क) पहिलो पटक पचास लाख रुपैयाँ देखि एक करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना (ख) दोस्रोपटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने।
११	ऐनको दफा १०क. बमोजिम सिमाकारोबार पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	(क) पहिलो पटक दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (ख) दोस्रोपटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मको कारबाही गर्ने।
१२	सञ्चालक समितिले गर्नुपर्ने समीक्षा नगरेमा	(क) पहिलो पटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दास्रो पटक कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने, (ग) तेस्रो पटक दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (घ) चौथोपटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मको कारबाही गर्ने।
१३	संस्थागत कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि नगरेमा	(क) पहिलो पटक लिखित रुपमा सचेत गराउने, (ख) दोस्रो पटक कुनै वा सबै बीमालेख जारी गर्न रोक लगाउने, (ग) तेस्रो पटक दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, (घ) चौथो पटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने।
१४	तोकिएको विवरणहरुको अभिलेख नराखिएमा वा	(क) पहिलो पटक पचास लाख रुपैयाँ सम्म वा गाम्भीर्यताको आधारमा सोभन्दा बढी जरिवाना गर्ने,

५

	तोकिएको समयसम्म सुरक्षित नराखिएमा	(ख) दोस्रो पटक बीमकको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने ।
१५	ऐनको दफा ४ तथा निर्देशनको दफा २६ (१) बमोजिमको कार्य गरेमा,	पाँच करोड जरिवाना गर्ने।

(२) उपदफा (५) पछि देहयाका उपदफा (६) र (७) थपिएका छन्

“(६) उपदफा (५) बमोजिम बीमकले आफ्नो कर्मचारी वा पदाधिकारीलाई कारबाही नगरेमा प्राधिकरणले ऐनको दफा ७फ. को उपदफा (४क) को अधिकार प्रयोग गरी त्यस्तो कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गर्न सक्नेछ।

(७) उपदफा (५) बमोजिम आफ्नो कर्मचारी वा पदाधिकारीलाई कारबाही नगर्ने बीमकको सञ्चालक वा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई समेत प्राधिकरणले सोही उपदफा बमोजिम जरिवाना गर्न वा पदबाट हटाउन वा दुबै कारबाही गर्न सक्नेछ।”

८. मूल निर्देशनमा रूपान्तरः मूल निर्देशनको ठाउँ ठाउँमा रहेका “सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलाप तथा आमविनासकारी हातहतियार निर्माण तथा विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण” भन्ने शब्दहरू राखी रूपान्तर गरिएको छ।

